

Schommelende melkprices: wat nu?

Van ruim 40 naar krap 30 cent. De daling die de melkpreis het afgelopen jaar doormaakte, is een voorbode voor de vrijemarktsituatie vanaf 1 april 2015. Esther Weernink van accountantskantoor Countus en Jacoline Hamming van Accon avm geven tips voor boekhoudende boerinnen. '2015 wordt financieel een lastig jaar.'

TEKST ALICE BOOIJ

MELKVEEHOUDE ALBERTINE RACER PALTHE: 'ELKE MAAND GELD NAAR DE LOONWERKER'

De boekhouding over 2014 is klaar en ook Albertine Racer Palthe denkt erover om een liquiditeitsprognose te maken voor het komende seizoen. 'We hebben melk geleased, moeten ook nog superheffing betalen en de komende maanden krijgen we weer kosten voor bijvoorbeeld maiszaad en kunstmest, terwijl de melkpreis laag is.' Ook het loonwerk is een kostenpost die in het nieuwe seizoen weer stevig aantikt. 'De loonwerker betalen we elke maand een vast bedrag, zodat we geen rekeningen van duizenden euro's krijgen.'

Samen met haar man Gert-Jan Haarman heeft Albertine een melkveebedrijf met zo'n 80 koeien in De Lutte. Ze overleggen regelmatig over hun financiële management. 'Niet echt noodzakelijke investeringen stellen we dan ook eventjes

uit', vertelt Albertine, die als voorbeeld de vernieuwing van de voeropslag noemt. 'We willen wanden in de voersilo zetten, maar dan worden het maar tweedehands betonplaten.'

Tegen de fluctuerende melkpreis ziet Albertine niet op. 'Je weet dat het komt, net als in de varkenshouderij. We zijn ons er ook van bewust dat we privé wat minder kunnen uitgeven in slechte perioden. Maar dat is geen probleem, we hoeven niet twee keer per jaar op vakantie.'

Over de toekomst blijven ze positief en ze verdiepen zich al een tijdje in de mogelijkheden van nieuwbouw voor hun melkkoepen. 'We zijn extensief, dus we kunnen nog wel wat groeien', zegt Albertine. 'Bovendien willen we gemakkelijker werken. We hebben geen quotum meer, maar grond en arbeid zijn de beperkingen.'

Met een melkprijs van iets meer dan 30 cent en een kostprijs van zo'n 38 cent is koeien melken momenteel niet kostendekkend. Daarbij kunnen melkveehouders een belastingaanslag verwachten over het heel goede jaar 2013-2014, staat er voor velen ook nog een flinke superheffing te wachten en komen er wellicht nog extra kosten voor voer, mestafzet en mestverwerking.

Kortom: 2015 wordt een financieel lastig jaar, merken agro-accountmanagers Esther Weernink van Countus en Jacoline Hamming van Accon avm. Ze signaleren dat het veelal de boerinnen zijn die de boekhouding organiseren en Weernink adviseert dan ook actief mee te denken en te praten over het financiële beleid. 'Als boerin zie je vaak sneller dat het krap wordt. Je bent dan ook medeverantwoordelijk voor het rondzetten van de financiën.' Hamming: 'Op korte termijn zou je op voerkosten kunnen besparen, maar je moet ook vooral verder kijken. Overleg samen welke uitgaven je wel doet en wat je doorschuift. En ja, dan hoor ik boerinnen zeggen dat ze voorlopig nog geen nieuwe keukens krijgen. Privé en zakelijk zijn op een melkveebedrijf altijd met elkaar vervlochten.'

Bufferen en budgetteren

Met de vrijemarktsituatie na 1 april 2015 zal de melkprijs sterker gaan schommelen. Wat kun je daar als boerin aan doen?

‘Bufferen en budgetteren’, zegt Weernink. ‘Daar zijn vrouwen goed in. Maak een liquiditeitsplanning, zodat je weet welke uitgaven er nog gaan komen. Zorg ervoor dat je in goede tijden geld apart zet zodat je dat kunt gebruiken wanneer het een tijdje krapper is.’

Een liquiditeitsplanning zorgt ervoor dat je wat verder vooruit kunt kijken, onderschrijft Hamming. ‘Daarmee werk je actief aan een goede financiële planning.’ Als dan blijkt dat het dreigt spaak te lopen op de rekening-courant, kun je het gesprek met de bank het beste van daarvoor aangaan, geeft Weernink aan. ‘Je kunt misschien de aflossing geheel of gedeeltelijk opschorten of wat ruimte op de rekening-courant creëren. Nadenken over een oplossing geeft rust.’ Bereid zo’n bankgesprek wel goed voor, geeft ze aan. ‘Zorg dat je weet wat je wilt, blijf aan het stuur zitten en bepaal je eigen koers.’ Hamming waarschuwt wel dat de banken niet vanzelfsprekend meewerken. ‘Het gaat erom dat het bedrijf technisch goed draait en dat je financieel slim plant.’

CHRYSANTENKWEKER BERNADETTE BIJMAN: ‘LEREN OMGAAN MET CREDITEURENDRUK’

In financieel slechte tijden krijgt Bernadette Bijman soms wel vijf telefoontjes per dag. ‘Crediteuren die willen weten wanneer ze hun geld krijgen’, vertelt het bedrijfshoofd van Rubens Chrysantenkwekerij in Heerhugowaard. Ze is gewend aan opbrengstprijzen die variëren van 4 tot 44 cent voor een chrysant, terwijl de kostprijs op 25 cent ligt. ‘Die lage prijs kan ook nog eens acht weken duren, dan doet het financieel pijn.’

In haar beleving onderschatten melkveehouders het probleem van prijssschommelingen. ‘Ze denken dat het niet zo’n vaart loopt, maar bij alle agrarische producten werkt het zo, dus ook bij melk.’ Wanneer het krediet op de rekening-courant helemaal is gebruikt, betekent het dat crediteuren financieel worden, realiseert Bernadette zich. ‘Bij de ener-

gieleverancier heb ik jaarrond wel voor 100.000 euro openstaan.’ De schuldeisers sturen aanmaningen en e-mails, ze bellen en zeuren. ‘Maar ze vragen je faillissement niet aan, want dan krijgen ze zeker geen geld.’

De telefoontjes en aanmaningen zijn de minst leuke kant van het vak van tuinder geeft ze aan. ‘Het is een hard spel, want geld bij de bank krijgen we hier ook niet voor. Je moet leren met deze crediteurendruk om te gaan.’

Ook haar collega’s verzuchten dat ze een groot deel van hun tijd bezig zijn hun financiën te managen in plaats van het vak van kweker uit te oefenen. ‘Sommigen slapen er zelfs niet van en dat begrijp ik heel goed. Het is daarom belangrijk leuke dingen ernaast te doen om je zinnen te verzetten. Ik ga lekker paardrijden.’

VARKENSHOUDER ANNECHIEN TEN HAVE: 'BESPREEK EEN FINANCIËEL PROBLEEM VOORDAT HET ER IS'

Het is wennen als je met schommellende prijzen te maken krijgt, geeft varkenshoudster Annechien ten Have uit Beerta aan. 'Het moet tussen de oren komen dat het bij de realiteit van het bedrijf hoort.'

Het besef dat melkveehouders van een vrij stabiele naar een fluctuerende financiële situatie gaan, is al een belangrijk begin, aldus de Groningse boerin. 'Dan weet je dat je niet te veel geld moet uitgeven wanneer het goed gaat en dat je soms ook de broekriem moet aanhalen.'

Aan de andere kant betekent deze 'varkenscyclus' dat er ook kansen zijn door anticyclisch te investeren. 'Dus juist investeren wanneer de prijzen laag zijn. Dan ben je er klaar voor als de prijzen weer aantrekken.'

Maar dat moet financieel natuurlijk wel

kunnen, geeft de varkenshoudster aan. Een goede communicatie met de bank is volgens haar een belangrijke voorwaarde voor succes. 'Zorg daarom voor een liquiditeitsbegroting. Dan kun je inschatten of je extra liquiditeit nodig hebt en vroegtijdig met de financier spreken over de begroting en de mogelijke tekorten.'

Hou er ook rekening mee dat extra geld wel even op zich kan laten wachten, voegt Annechien er nog aan toe. 'Dat krijg je niet twee weken na een aanvraag gestort. Banken zijn een stuk kritischer geworden.'

Zelf maakt de varkenshoudster elk kwartaal een financiële managementrapportage en aan het begin van het jaar een begroting met een liquiditeitsprognose. 'Ook dat hoort bij ondernemerschap.'

Ze signaleert dat het financiële verschil tussen de 'kop en de staart' van ondernemers steeds groter wordt. 'De besten worden steeds beter en bij de slechtsten gaat het steeds slechter. Dit heeft alles te maken met managementkwaliteiten en dus je eigen invloed, een belangrijk aspect waar ook de bank naar kijkt.'

Privérekening

Wanneer het financieel even wat lastig gaat, wordt het eerste bezuinigd op de privé-uitgaven. 'Als boerin zit je natuurlijk met de financiële keuzes tussen privé en zakelijk. Achter gaat altijd voor', weet Hamming.

Weernink heeft nog wel een goede tip om geen gedoe over privé-uitgaven te krijgen in de situatie van meerdere partners in een samenwerking. 'Zorg ervoor dat ieder maandelijks geld gestort krijgt op een privérekening. Dan haal je zakelijk en privé wat uit elkaar.'

